

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/106/2019
Identifikačné číslo spisu:	7706206559
Dátum vydania rozhodnutia:	28.05.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Machyniak
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:7706206559.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu DIANA LOV, spol. s r. o., so sídlom v Michalovciach, Kukorelliho 7, IČO: 36 179 914, v dovolacom konaní zastúpeného JUDr. Jánom Kizivatom, advokátom so sídlom v Michalovciach, Kpt. Nálepku 8, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Račianska 71, o náhradu škody, vedenom na Okresnom súde Michalovce pod sp. zn. 24C/394/2015, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 21. júna 2018 sp. zn. 3Co/100/2017, takto

rozhodol:

Dovolenie o d m i e t a.

Žalovanej nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Michalovce rozsudkom z 19. septembra 2016 sp. zn. 24C/394/2015 (v poradí tretím) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal zaplattenia sumy 30.766,08 eur z titulu náhrady škody vzniknutej nesprávnym úradným postupom súdneho exekútora JUDr. Jána Boroša v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. EX 185/97. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že predpokladmi vzniku zodpovednosti za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím orgánu štátu alebo nesprávnym úradným postupom v zmysle zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom (ďalej len „zákon č. 58/1969 Zb.“) sú vydanie nezákonného rozhodnutia orgánom štátu alebo jeho nesprávny úradný postup, existencia škody a príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom a škodovou udalosťou. Pokiaľ ide o príčinnú súvislosť, vychádzal v súlade so súdnou praxou z názoru, že vzťah medzi príčinou a jej následkom musí byť bezpečne preukázaný a bezprostredný; nemožno ho robiť závislým na neobmedzenej kauzalite. Dôkazné bremeno v tomto smere zaťažuje poškodeného. Z výsledkov vykonaného dokazovania zistil, že majetková ujma na strane žalobcu vznikla až protiprávnym konaním firmou Tichavský a spol., ktorá v rozpore s predbežným opatrením (ukladalo zákaz nakladania s vecami uvedenými v súpise vecí spisovaného súdnym exekútorom JUDr. Borošom) vydaným v konaní o vylúčenie vecí z exekúcie vedenom na návrh žalobcu pred Okresným súdom Michalovce pod sp. zn. 11C/894/98, nakladala s týmito vecami a vydala ich oprávnenému v exekúcii

(spoločnosti SELLIER & BELLOT, a. s. Vlašim). Podľa súdu prvej inštancie činnosť súdneho exekútora v rámci exekučného konania bola len jedným článkom v reťazci príčin a následkov, avšak nie hlavnou príčinou vzniku škody. Iba vykonanie súpisu vecí súdnym exekútorom a ich odňatie povinnému v exekučnom konaní samo osebe škodu na strane žalobcu nespôsobilo; majetková ujma nevznikla v bezprostrednej príčinnej súvislosti s týmto postupom. K jej vzniku došlo až v následnej príčinnej súvislosti spočívajúcej až v následnom protiprávnom konaní ďalších osôb. Dospel preto k záveru, že tu nie je daná príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom súdneho exekútora a škodou a teda, že nemožno vyvodiť zodpovednosť súdneho exekútora, resp. štátu za škodu. Navyše, stav vyvolaný odňatím vecí súdnym exekútorom bolo možné zvrátiť náležitým a včasným zásahom žalobcu v podobe domáhania sa vydania vecí, resp. peňažnej náhrady od tretích osôb. Žalobu považoval preto v celom rozsahu za nedôvodne podanú. Vec právne posúdil podľa § 1 ods. 1, § 18 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 58/1969 Zb. Rozhodnutie o náhrade trov konania odôvodnil poukazom na ustanovenie § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 C. s. p.

2. Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 21. júna 2018 sp. zn. 3Co/100/2017 na odvolanie žalobcu rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a rozhodol o náhrade trov odvolacieho konania. Potvrdenie rozsudku súdu prvej inštancie odôvodnil jeho vecnou správnosťou, pričom sa v celom rozsahu stotožnil s dôvodmi jeho rozhodnutia. Uviedol, že súd prvej inštancie vychádzajúc zo záverov zrušujúceho uznesenia najvyššieho súdu náležite zistil skutkový stav vecí, na ktorý aplikoval relevantné ustanovenia hmotného práva, ktoré aj správne interpretoval. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že procesný postup súdneho exekútora v exekučnom konaní nebol priamou a bezprostrednou príčinou následného vzniku škody, spočívajúcej v tom, že sa žalobca nemohol ujať výkonu vlastníckych práv k veciam, ktorých bol preukázateľne vlastníkom. Poukázal na správny, zákonu zodpovedajúci postup žalobcu, ak sa bránil proti spísaniu hnutelných vecí v exekučnom konaní, podaním žaloby o vylúčenie vecí z exekúcie. Následne však nevyužil prostriedky právnej ochrany proti tretím osobám (firme Tichavský, resp. spoločnosti SELLIER & BELLOT, a. s. Vlašim), ktoré mimo rámca exekučného konania neoprávnene nakladali s hnutelnými vecami. Podľa odvolacieho súdu neobstojí tvrdenie žalobcu, že sa o tomto konaní dozvedel až 29.9.2004, keďže najneskôr na pojednávaní dňa 2.3.2001 konanom v rámci vylúčenia vecí z exekúcie, sa právny zástupca žalobcu dozvedel o skutočnosti, že hnutelné veci boli v apríli 1999 fyzicky prevzaté od p. L. spoločnosťou SELLIER & BELLOT, a. s. Skutočnosť, že v súčasnosti by bol žalobca so žalobou o náhradu škody (o vydanie bezdôvodného obohatenia) voči tretím osobám pravdepodobne neúspešný, nemožno konvalidovať podaním žaloby o náhradu škody proti štátu. K namietanému nesprávnemu postupu súdneho exekútora uviedol, že spísanie hnutelných vecí je iba čiastkovým procesným úkonom pri vykonávaní exekúcie predajom hnutelných vecí v zmysle § 120 ods. 1 Exekučného poriadku. Vykonanie súpisu nemožno preto označiť za nesprávny úradný postup, a to ani v prípade, ak exekútor do súpisu zahrnie veci nepatriace povinnému. Rovnako za nesprávny postup súdneho exekútora nemožno považovať ani fyzické odobratie spísaných vecí a ich uloženie u tretej osoby. Zamietnutie žaloby súdom prvej inštancie považoval za vecne správne a preto jeho rozsudok podľa § 387 ods. 1 C. s. p. potvrdil.

3. Uvedený rozsudok krajského súdu napadol včas podaným dovolaním žalobca, ktorý uplatnil jednak dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) C. s. p. a aj podľa § 432 ods. 1 a ods. 2 C. s. p., pričom prípustnosť dovolania podaného pre nesprávne právne posúdenie vecí odôvodnil ustanovením § 421 ods. 1 písm. a), písm. b) a písm. c) C. s. p. Poukázal na to, že v žalobe aj v priebehu celého konania tvrdil a preukázal, že súdnemu exekútorovi bolo súdom vydané poverenie na vykonanie exekúcie voči neexistujúcemu právnenému subjektu. Súdny exekútor postupoval v konaní nezákonne, keď proti vadne vydanému upovedomeniu o začatí exekúcie nemohol podať námietky, keď vykonal súpis hnutelných vecí bez prizvania vhodnej osoby a keď odňaté hnutelné veci odovzdal na uskladnenie podnikateľke E. L. bez toho, aby si preveril jej dôveryhodnosť. Nesúhlasil s názorom odvolacieho súdu, že sa mohol domáhať svojich práv napr. žalobou o náhradu škody po zistení, že hnutelné veci boli v rozpore so zákonom odovzdané E. L. spoločnosti SELLIER & BELLOT, a. s. Poukázal na to, že sa proti súpisu vecí a ich odňatí súdnym exekútorom bránil formou podania žaloby o vylúčenie vecí z exekúcie, ktorému návrhu bolo rozsudkom Okresného súdu Michalovce sp. zn. 11C/894/1998 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 14Co/140/2003 vyhovené. Bol toho názoru, že aj

spôsob, akým sa hnutelné veci patriace do jeho výlučného vlastníctva dostali do dispozičnej sféry oprávneného (spoločnosti SELLIER & BELLOT, a. s.) nebol v súlade s Exekučným poriadkom (súdny exekútor nevykonával žiadnu dražbu ani iný úkon, ktorým by vznikla povinnosť hnutelné veci odovzdať oprávnenému). Neobstoí ani tvrdenie odvolacieho súdu, že sa mal o tom, kde sa hnutelné veci nachádzajú, dozvedieť na pojednávaní dňa 2.3.2001. V tejto súvislosti poukázal na zápisnicu spísanú pred Okresným súdom Bratislava II dňa 11.12.2002, kde bol vypočutý zástupca oprávneného, ktorý uviedol, že tvrdenie E. L. o odovzdaní vecí spoločnosti SELLIER & BELLOT, a. s. bolo zrejme nepravdivé. Vyslovil názor, že len z dôvodu nezákonného konania súdneho exekútora v rámci ním vykonávanej exekúcie došlo k vzniku žalovanej škody. Z jeho strany boli tak preukázané podmienky vzniku zodpovednosti žalovanej za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom súdneho exekútora podľa zákona č. 58/1969 Zb. Žiadal preto, aby najvyšší súd rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Žalovaná svoje právo vyjadriť sa k dovolaniu žalobcu nevyužila.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C. s. p.) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 C. s. p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443 C. s. p.) skúmal, či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu treba odmietnuť. Na odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

6. Podľa § 419 C. s. p. proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

7. V preskúmvanej veci je z obsahu dovolania zrejmé, že dovolateľ uplatňuje dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) C. s. p. a dovolací dôvod podľa § 432 C. s. p., pričom prípustnosť dovolania odôvodňuje v zmysle § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) C. s. p.

8. Podľa § 420 písm. f/ C. s. p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 C. s. p. možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1 a ods. 2 C. s. p.).

9. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ C. s. p., sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestranom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

10. V preskúmvanej veci dovolateľ v dovolaní síce formálne uviedol, že dovolanie podáva z dôvodu existencie vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f) C. s. p., no z jeho obsahu sa nedá zistiť procesný postup súdu, ktorý pokladá za nesprávny, znemožňujúci mu, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňoval jemu patriace procesné oprávnenia. Z dovolania nevyplýva ani to, konkrétne, ktoré jeho

procesné právo bolo konajúcimi súdmi porušené a v čom má spočívať nesprávnosť v procesnom postupe odvolacieho, resp. okresného súdu v tomto konaní. Obsahom dovolania sú len námietky dovolateľa, ktoré sa týkajú nesprávneho postupu súdneho exekútora v rámci exekučného konania. Tieto námietky sú ale z hľadiska procesnej vady uvedenej v § 420 písm. f) C. s. p. právne irelevantné.

11. Na základe uvedeného možno uzavrieť, že dovolací dôvod, ktorým dovolateľ namieta porušenie jeho práva na spravodlivý proces, nie je vymedzený spôsobom, ktorý predpokladá ustanovenie § 431 ods. 1 a ods. 2 C. s. p., čo je dôvodom pre odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. f) C. s. p.

12. Následne dovolací súd skúmal splnenie procesných predpokladov, pokiaľ ide o dovolateľom uplatnený dovolací dôvod podľa § 432 C. s. p.

13. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 1 a ods. 2 C. s. p.).

14. Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C. s. p.).

15. Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.).

16. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 C. s. p.). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 C. s. p.).

17. V zmysle § 421 ods. 1 C. s. p. je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

18. Vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení je zrejmé, že na to, aby sa dovolací súd mohol zaoberať prípustnosťou dovolania a následne uskutočniť meritórny dovolací prieskum, musí byť splnená podmienka vymedzenia tohto dovolacieho dôvodu spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 C. s. p. v spojení s § 421 C. s. p.

19. V tejto súvislosti treba uviesť, že právnym posúdením veci je činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej normy, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio juris). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (questio fakty), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval. Nesprávne právne posúdenie veci nemožno preto vymedziť nesprávnym či neúplným zistením skutkového stavu, resp. nesprávnym hodnotením dôkazov. Ani sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo jednoduché spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným § 432 ods. 2 C. s. p.

20. Okrem toho nevyhnutným predpokladom, aby dovolací súd mohol posúdiť prípustnosť dovolania v zmysle § 421 ods. 1 C. s. p. je, že dovolateľ uvedie prípad prípustnosti dovolania, ktorý uplatňuje a tiež právnu (nie skutkovú) otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním.

21. V preskúmvanej veci dovolateľ v dovolaní uviedol, že dovolanie podáva z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci v zmysle § 432 ods. 1 C. s. p., no z obsahu jeho dovolania nie je zrejmé právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a najmä, v čom konkrétne spočíva nesprávnosť právneho názoru odvolacieho súdu. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní uvádza, ktoré činnosti súdneho exekútora v rámci exekúcie považuje za nezákonné, s ktorými názormi a tvrdeniami odvolacieho súdu vyslovuje nesúhlas, a že podľa jeho názoru boli ním preukázané podmienky vzniku zodpovednosti žalovanej za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom súdneho exekútora podľa zákona č. 58/1969 Zb., ide len o polemiku s rozhodnutím odvolacieho súdu, jednoduché spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, resp. o jeho kritiku. Uplatnenie tohto dovolacieho dôvodu predpokladá spochybnenie správnosti riešenia právnych otázok odvolacím súdom, čo v danom prípade úplne absentuje. Okrem toho dovolateľ neuviedol v dovolaní právnu otázku, ktorú odvolací súd nesprávne vyriešil, a na vyriešení ktorej založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Prípustnosť dovolania uplatnil nielen podľa písm. a) ustanovenia § 421 ods. 1 C. s. p., ale súčasne aj podľa písmena b) a c) citovaného zákonného ustanovenia, hoci jednotlivé prípady prípustnosti dovolania sa navzájom vylučujú, a teda nemožno ich v rámci jedinej právnej otázky uplatniť naraz. Dovolací súd tak nemal možnosť ani posúdiť splnenie osobitných podmienok prípustnosti dovolania vyplývajúcich z ustanovenia § 421 ods. 1 C. s. p.

22. Dovolací súd dospel preto k záveru, že aj dovolanie dovolateľa uplatnené pre nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom, nezodpovedá požiadavkám z hľadiska vymedzenia dovolacieho dôvodu podľa § 432 ods. 1 a ods. 2 C. s. p. v spojení s § 421 ods. 1 C. s. p., čo je dôvodom pre odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. f) C. s. p.

23. Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky neostalo preto iné, než dovolanie žalobcu pre riadne nevymedzenie dovolacích dôvodov odmietnuť.

24. Dovolací súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.).

25. Toto uznesenie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.